

Offentlighets- och sekretesslagen

AVDELNING I. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 kap. Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om myndigheters och vissa andra organs handläggning vid registrering, utlämnande och övrig hantering av allmänna handlingar.

Lagen innehåller vidare bestämmelser om tystnadsplikt i det allmännas verksamhet och om förbud att lämna ut allmänna handlingar. Dessa bestämmelser avser förbud att röja uppgift, vare sig detta sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt. Bestämmelserna innebär begränsningar i yttrandefriheten enligt regeringsformen, begränsningar i den rätt att ta del av allmänna handlingar som följer av tryckfrihetsförordningen samt, i vissa särskilt angivna fall, även begränsningar i den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Vad som är en allmän handling framgår av 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Lagen består av sju avdelningar. Innehållet i dessa avdelningar är uppdelat enligt vad som framgår av 2-8 §§.

2 § Den första avdelningen innehåller inledande bestämmelser.

Dessa bestämmelser avser

- lagens innehåll (1 kap.),
- lagens tillämpningsområde (2 kap.), och
- definitioner (3 kap.).

3 § Den andra avdelningen innehåller bestämmelser om myndigheters hantering av allmänna handlingar. Dessa bestämmelser avser

- hur sökande efter allmänna handlingar ska underlättas, m.m. (4 kap.),
- registrering av allmänna handlingar och sekretessmarkering (5 kap.), och
- utlämnande av allmänna handlingar och uppgifter, överklagande, m.m. (6 kap.).

4 § Den tredje avdelningen innehåller allmänna bestämmelser om sekretess. Dessa bestämmelser avser

- grundläggande bestämmelser (7 kap.),
- vilka sekretessen gäller mot (8 kap.),
- förbud i annan lagstiftning mot att röja eller utnyttja uppgift (9 kap.),
- sekretessbrytande bestämmelser och bestämmelser om undantag från sekretess (10 kap.),
- överföring av sekretess (11 kap.),
- sekretess i förhållande till den enskilde själv, m.m. (12 kap.),
- rätten att meddela och offentliggöra uppgifter (13 kap.), och
- ansvar (14 kap.).

5 § Den fjärde avdelningen innehåller bestämmelser om sekretess till skydd för allmänna intressen. Dessa bestämmelser avser sekretess till skydd för

- rikets säkerhet eller dess förhållande till andra stater eller mellanfolkliga organisationer (15 kap.),
- rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik (16 kap.),
- myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn (17 kap.),
- intresset av att förebygga brott eller beivra brott (18 kap.),
- det allmännas ekonomiska intresse (19 kap.), och
- intresset av att bevara djur- eller växtart (20 kap.).

6 § Den femte avdelningen innehåller bestämmelser om sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Vissa av dessa bestämmelser tillämpas oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer (21 kap.).

Bestämmelserna i övrigt avser

- folkbokföring, delgivning, m.m. (22 kap.),
- utbildningsverksamhet, m.m. (23 kap.),
- forskning och statistik (24 kap.),
- hälso- och sjukvård, m.m. (25 kap.),
- socialtjänst, kommunal bostadsförmedling, adoption, m.m. (26 kap.),
- skatt, tull, m.m. (27 kap.),
- socialförsäkring, studiestöd, arbetsmarknad, m.m. (28 kap.),
- transporter och andra former av kommunikation (29 kap.),
- tillsyn m.m. i fråga om näringslivet (30 kap.),
- annan verksamhet med anknytning till näringslivet (31 kap.),
- annan tillsyn, granskning, övervakning, m.m. (32 kap.),
- Diskrimineringsombudsmannen, Barnombudsmannen, Konsumentombudsmannen, m.m. (33 kap.),
- utsökning och indrivning, skuldsanering, m.m. (34 kap.),
- verksamhet som syftar till att förebygga eller beivra brott, m.m. (35 kap.),
- vissa mål och ärenden hos domstol, vissa fall av medling, rättshjälp, m.m. (36 kap.),
- utlänningskontroll, Schengensamarbetet, m.m. (37 kap.),
- totalförsvaret, krisberedskap, m.m. (38 kap.),
- personaladministrativ verksamhet (39 kap.), och
- övriga myndigheter och verksamheter (40 kap.).

Lag (2011:864).

7 § Den sjätte avdelningen innehåller särskilda bestämmelser om sekretess som gäller vissa organ. Dessa bestämmelser avser

- riksdagen och regeringen (41 kap.),
- Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, undersökningskommissioner, m.m. (42 kap.), samt
- domstolar m.m. (43 kap.). *Lag (2009:1020).*

8 § Den sjunde avdelningen innehåller bestämmelser om tystnadsplikt som följer av bestämmelser i andra författningar än denna lag och som inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter (44 kap.).

2 kap. Lagens tillämpningsområde

1 § Förbud att röja eller utnyttja en uppgift enligt denna lag eller enligt lag eller förordning som denna lag hänvisar till gäller för myndigheter.

Ett sådant förbud gäller också för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet

1. på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten,
2. på grund av tjänsteplikt, eller
3. på annan liknande grund.

2 § Riksdagen och beslutande kommunala församlingar ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndigheter.

3 § Det som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller regioner utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndigheter.

Kommuner och regioner ska anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans

1. äger aktier i ett aktiebolag eller andelar i en ekonomisk förening med mer än hälften av samtliga röster i bolaget eller föreningen eller på något annat sätt förfogar över så många röster i bolaget eller föreningen,
2. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse, eller
3. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag.

Vid tillämpningen av andra stycket 1-3 ska inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller en region bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller regionen.

Första stycket gäller också för handlingar som efter medgivande av en kommun eller en region för viss bestämd tid förvaras hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser där kommuner eller regioner tidigare har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande.

Det som föreskrivs om kommuner och regioner i första-tredje styckena tillämpas också på kommunalförbund. *Lag (2019:937)*.

4 § Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos de organ som anges i bilagan till denna lag, om handlingarna hör till den verksamhet som nämns där. Dessa organ ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndigheter.

5 § Ett enskilt organ ska vid tillämpningen av denna lag jämföras med en myndighet när det hanterar sådana allmänna handlingar som det förvarar med stöd av lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring. Detsamma gäller Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar vid hanteringen av allmänna handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. *Lag (2015:603)*.

3 kap. Definitioner

Definitioner

1 § I denna lag används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

Begrepp	Betydelse
Sekretess	Ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt.
Sekretessreglerad uppgift	En uppgift för vilken det finns en bestämmelse om sekretess.
Sekretessbelagd uppgift	En sekretessreglerad uppgift för vilken sekretess gäller i ett enskilt fall.
Sekretessbrytande bestämmelse	En bestämmelse som innebär att en sekretessbelagd uppgift får lämnas ut under vissa förutsättningar.
Primär sekretessbestämmelse	En bestämmelse om sekretess som en myndighet ska tillämpa på grund av att bestämmelsen riktar sig direkt till myndigheten eller omfattar en viss verksamhetstyp eller en viss ärendetyp som hanteras hos myndigheten eller omfattar vissa uppgifter som finns hos myndigheten.

Bestämmelse om överföring av

sekretess	En bestämmelse som innebär att en sekretessbestämmelse som är tillämplig på en uppgift hos en myndighet, ska tillämpas på uppgiften även av en myndighet som uppgiften lämnas till eller som har elektronisk tillgång till uppgiften hos den förstnämnda myndigheten.
Sekundär sekretessbestämmelse	En bestämmelse om sekretess som en myndighet ska tillämpa på grund av en bestämmelse om överföring av sekretess.

Lag (2017:1076).